

רגע לפני שמתחילים - בואו נדבר על מנהיגות

ביחידה זו נזמין למחשבה משותפת, שתאיר את יחידות ההעשרה העוסקות בשאלות מה היא מנהיגות ומי הוא מנהיג.

נבקש להפריד בין "מנהיג" לבין "מעשה מנהיגות", ובכך ליצור מחשבה מחודשת על סיפורי המנהיגים כסיפורים רלוונטיים ועל הרלוונטיות של מעשה מנהיגות.

הצעה לפעילות:

כאשר מדברים על "מנהיג", פעמים רבות עולה בדמיון דמות בעלת מאפיינים מסוימים מאוד.

- נסו להגיע להגדרה משותפת למאפייניו של מנהיג.
- תוכלו להיעזר בִשְׁמֵשׁ אסוציאציות או בענן מילים (כלים דיגיטליים מתאימים תוכלו למצוא למשל [כאן](#)).
- בקשו מהתלמידים לחשוב על דוגמאות למנהיגים, המדגימות את המאפיינים שבהם בחרו.

עתה נצפה [בסרטון הזה](#), ונתוודע לשלושה אנשים מהשורה שבחרו לקום ולעשות, להנהיג ולשנות.

בחרנו לפתוח דווקא בפעילות זו מכיוון שהאנשים המופיעים בסרטון הם אנשים מהשורה, כאלה שבמבט ראשון לא נוכל לדעת על עשייתם הברוכה. מתוך כך נזמין לחשוב על השאלות – האם כל אחד יכול להפוך למנהיג? מה גורם לאדם לקום בקריאת "אחריי" ולחולל שינוי?

שלושת האנשים בסרטון פעלו ממניעים שונים: האחד פעל בשל דאגה לעתיד ילדיו, השנייה מתוך כוח פנימי שהניע אותה לעשייה והשלישי פעל בשל דאגה לעתיד אומתו.

שאלות מלוות צפייה:

נסו לחשוב:

מה הניע כל אחד מהאנשים בסרטון לקום ולעשות?

האם שמעתם על מנהיגים (מהתנ"ך ובמהלך ההיסטוריה עד ימינו) שהיו להם מניעים דומים לעשייה?

האם אתם מזדהים עם המניעים של אחד האנשים המופיעים בסרטון?

שלושת האנשים שבסרטון היו בעלי השפעה. הם עשו מעשה מנהיגות, ולפיכך נגדיר אותם "מנהיגים".

ההבחנה בין מנהיג לבין מעשה מנהיגות, תוביל את הלימוד שלנו לאורך היחידות כולן. המנהיגות שאליה אנו מכוונים ביחידות אלה אינה מתארת אדם, תכונה או תפקיד, אלא מתארת מעשים. אדם יכול להיות בעל תואר "מנהיגותי" (ראש ממשלה, מורה, מפקדת), אך קיומה של מנהיגות נבחן **במעשים** – מעשים שנועדו לשרת ולהיטיב.

מנהיגות אינה נבחנת דווקא במבחן התוצאה שהיא מביאה. שלושה טעמים עומדים בבסיס טענה זו: הראשון, לאדם יכולה להיות שליטה רק על בחירותיו ועל מעשיו שלו, ולא על תגובותיהם של אחרים. השני, כאשר מבחן התוצאה עומד במרכז, **לדרך** אין משמעות. הטעם השלישי הוא מבחן הזמן – כדי להבחין בהשפעה של תהליך אנו זקוקים למשך זמן ולפרספקטיבה.

לאור הגדרה זו של מנהיגות, המעבירה את תשומת הלב מתכונות ומתפקידים **למעשים**, נזכור ונזכיר במשך הלימוד כולו כי מעשה מנהיגות הוא רלוונטי לכל לומד ומלמד, שהרי בכוחו לעשות מעשה מנהיגות בכל עת.

הגדרה זו של מנהיגות מבוססת על מאמרו של פרופ' דוד דרי: "[מהות המנהיגות. שתי נקודות מבט](#)". מומלץ מאוד כי המורים והתלמידים יקראו את המאמר כהכנה להמשך יחידת הלימוד, כדי לחדד את ההפרדה בין "מנהיג" לבין "מעשה מנהיגות".

מעשה מנהיגות – מימוש הפוטנציאל האנושי על מנת להיטיב.

כעת חזרו להגדרות שהגעתם אליהן בתחילת השיעור על תכונותיו של מנהיג, ובחנו אם ההגדרה ל"מעשה מנהיגות" יוצרת אבחנה חדשה בין המנהיגים שציינתם?

הוסיפו דוגמאות לאנשים שעשו מעשה מנהיגות ולפיכך נוכל לקרוא להם "מנהיגים". האם לאור הגדרה זו, יש אנשים שנבחר שלא להתייחס אליהם כמנהיגים?